"...การอ่านหนังสือจะช่วยให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสและสิทธิเท่าเทียมกัน ห้องสมุดจึงเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการรณรงค์นี้..."

ยุคข้อมูลข่าวสาร เยาวชนไทยอ่านหนังสือหรือไม่

สมใจ จิตพิทักษ์,* กอบกุล สุวลักษณ์, **
พรรณทิพย์ ปานงาม ***

ชื่อเรื่องของบทความนี้ได้จากกระทู้ในรายการวิทยุสงขลาสนทนา วิทยุ สทร.6 สงขลา วันอาทิตย์ที่ 19 มีนาคม 2543 **เวลา** 11.00 - 12.00 น. ซึ่งผู้เขียนคนที่หนึ่งได้ไปร่วมสนทนา โดยที่ผู้เขียนคนที่สองและคนที่สามได้ช่วยหาข้อมูลประกอบเพิ่มเติมให้ตามประเด็นที่ผู้ดำเนินรายการ (ธนวัตน์ บุรีภักดี / พรรณิภา โสตถิพันธุ์) ได้ส่งแนวหัวข้อสนทนามาให้เตรียมข้อมูลล่วงหน้า ประเด็นคำถามมีทั้งเรื่องกว้าง ๆ ทั่ว ๆ ไป และที่เจาะลึกจำเพาะข้อมูลของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งจะประมวลมานำเสนอในบทความนี้เพียง 10 ประเด็นคำถาม

1. ทำไมเรียกห้องสมุดว่า "ห้องสมุด" ไม่เรียกว่า "ห้องหนังสือ"

คำ "ห้องสมุด" เป็นคำประสมระหว่างคำว่า "ห้อง" และคำว่า "สมุด" เมื่อเป็นคำเดียวกันแล้วมีความหมายว่าคือ สถานที่รวบรวมสรรพวิชาการต่าง ๆ จัดเก็บไว้ในรูปของหนังสือ วารสาร จุลสาร และโสตทัศนวัสดุ จัดเรียงไว้อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านการศึกษาค้นคว้า

คำ "ห้องสมุด" ในภาษาไทยตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Library คำ Library นี้มีรากศัพท์มาจากคำว่า Liber ในภาษาลาติน ซึ่งแปลว่าหนังสือ

คำ "สมุด" มีประวัติยาวนานพอสมควร คือ สมัยที่เรายังไม่มีการพิมพ์หนังสือเป็นเล่มอย่างในปัจจุบัน สมัยก่อนใช้วิธีการเขียนลงในสมุดข่อยที่พับไปพับมาเป็นเล่ม เมื่อเขียนเต็มเล่มจึงเรียกว่าหนึ่งเล่มสมุด ต่อมาเมื่อ

* รองศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ
** บรรณารักษ์ 6 ฝ่ายบริการสารสนเทศ สำนักหอสมุด
*** บรรณารักษ์ 5 ฝ่ายบริการสารสนเทศ สำนักหอสมุด

โรงพิมพ์พิมพ์หนังสือจากสมุดข่อยได้หนึ่งเล่มก็จะระบุว่า จบหนึ่งเล่มสมุดไทย ฉะนั้นสมุดแต่เดิมหมายถึงหนังสือ

ห้องหรือหอ ซึ่งเป็นที่เก็บหนังสือนั้น อาจเป็นได้ตั้งแต่ห้องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ในที่ทำงาน ในบ้านหรือในโรงเรียน ที่เก็บหนังสือได้ไม่กี่ร้อยเล่ม จนถึงตึกทั้งหลังหรือหลายหลัง ที่เก็บหนังสือได้หลายแสนเล่ม จนถึงหลายล้านเล่ม

ห้องสมุดหรือหอสมุดมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ (1) อาคารสถานที่ (2) วัสดุห้องสมุด (ทั้งวัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ รวมเรียกว่าทรัพยากรสารสนเทศ) (3) บุคลากร (4) งบประมาณ (5) วัสดุครุภัณฑ์ และ (6) การบริการ

ในสถาบันอุดมศึกษาหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมและให้บริการเกี่ยวกับหนังสือ (และทรัพยากรสารสนเทศ) มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น กองห้องสมุด สำนักหอสมุด สำนักวิทยบริการ สถาบันวิทยบริการ สำนักบรรณสาร เป็นต้น

2. ปริมาณหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณมีเท่าไร แยกหมวดหมู่อย่างไร

ขอย้อนอดีตก่อนเป็นสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ สถาบันการศึกษาแห่งนี้เริ่มด้วยการเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา เปิดดำเนินการเมื่อ 1 ตุลาคม 2511 เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา เมื่อ 29 มิถุนายน 2517 เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ เมื่อ 21 ตุลาคม 2535 และเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2539 งานห้องสมุดเริ่มขึ้นพร้อมกับการเป็นสถาบันการศึกษา เป็นหน่วยสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อให้ภารกิจการสอน การค้นคว้าวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัย ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ

ช่วงระยะเวลา 30 ปี จากอดีตจนปัจจุบัน หนังสือที่ผ่านการจัดหา (Acquisition) เข้าสู่กระบวนการลงรายการ (Cataloging) จนออกให้บริการ (Services) มีประมาณ 151,388 เล่ม (ข้อมูล ณ วันที่ 17 มีนาคม 2543) จำแนกเป็น

หนังสือภาษาไทย	116,863	เล่ม
หนังสือภาษาต่างประเทศ	34,525	เล่ม

ถ้ารวมหนังสือเยาวชนด้วย ซึ่งมีประมาณ 2,000 เล่ม ก็จะเป็นหนังสือประมาณ 153,600 เล่ม

ในเชิงปริมาณจัดได้ว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ที่ 100,000 เล่ม

นอกจากหนังสือยังมีวารสารเย็บเล่ม วัสดุโสตทัศนศึกษา เช่น เทปคาสเซต ม้วนวิดีทัศน์ ซีดีรอม ฯลฯ อีกจำนวนมาก

การจัดหมวดหมู่ของหนังสือจัดตามระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ระบบ DC หรือ DDC ซึ่งแบ่งหนังสือตามเนื้อหาออกเป็น 10 หมวดใหญ่ ประกอบด้วยหมวด 000-900 ดังนี้ :

000 - เบ็ดเตล็ดทั่วไป	500 - วิทยาศาสตร์
100 - ปรัชญา	600 - เทคโนโลยี
200 - ศาสนา	700 - ศิลปะและนันทนาการ
300 - สังคมศาสตร์	800 - วรรณกรรม
400 - ภาษาศาสตร์	900 - ประวัติศาสตร์

แต่ละหมวดใหญ่ มีหมวดย่อยอีก 10 หมวด เช่น ในหมวด 300

310 - สถิติ
320 - รัฐศาสตร์
330 - เศรษฐศาสตร์
340 - กฎหมาย
350 - รัฐประศาสนศาสตร์
360 - สังคมสงเคราะห์
370 - การศึกษา
380 - การพาณิชย์
390 -ขนบธรรมเนียมประเพณี

จากหมวดหมู่ย่อยนี้จะแบ่งต่ออีก 10 หมวด เช่น จาก 370 เป็น 371, 372,..., 378 อุดมศึกษา, 379 รวมแล้วแบ่ง 3 ครั้ง ได้ 1,000 สาขาวิชา

ปัจจุบันคู่มือสำหรับวิเคราะห์หนังสือ (cataloging) ที่ใช้ คือ Dewey Decimal Classification and Relative Index ซึ่ง 1 ชุดมีทั้งหมดรวม 4 เล่มด้วยกัน เป็นการบรรณาธิกร ครั้งที่ 21 (edition 21 1996 - DDC 21 หรือ dc - 21)

ข้อสังเกตในที่นี้ประการหนึ่งคือ หมวด 000 ซึ่งจัดเป็นหมวดเบ็ดเตล็ดหรือหมวดทั่วไปนั้น ปัจจุบันมีหนังสือเพิ่มขึ้นมาก เพราะจัดหนังสือเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไว้ในหมวดนี้ ซึ่งสาขาวิชาดังกล่าวได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว

3. หนังสือที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ หมวดไหน เพราะอะไร ยกตัวอย่างหนังสือ 10 อันดับแรก ที่นิยมมากที่สุด

สำหรับผู้ใช้บริการที่เป็นประชาคมของมหาวิทยาลัยทักษิณ หนังสือที่นิยมมากที่สุด คือ หมวด 300 เพราะมีรายวิชาตามหลักสูตรที่สถาบันเปิดสอนและจัดหนังสืออยู่ในหมวดนี้เป็นจำนวนมาก (ศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์) อีกทั้งนโยบายในการจัดหาก็จำเป็นต้องสอดคล้อง กับการเปิดหลักสูตรด้วย

ส่วนรายชื่อหนังสือที่นิยม 10 อันดับแรก ให้รายละเอียดได้ยาก เนื่องจากการเก็บสถิติไม่ได้แจกแจงเป็นรายชื่อของหนังสือแต่ละเล่ม อย่างไรก็ตาม หนังสือประเภทหนึ่งที่ผู้ใช้นิยมอ่านมาก คือ นวนิยาย โดยเฉพาะนวนิยายที่ถูกนำมาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์ทั้งที่กำลังออกอากาศ และยังไม่ออกอากาศ เช่น เรื่อง ม่านบังใจ ไม้เมือง บ้านทรายทอง เป็นต้น ถ้าจำแนกนวนิยายตามนักเขียน นักเขียนที่ได้รับความนิยมมากได้แก่ ทมยันตี โสภาค สุวรรณ กิ่งฉัตร กฤษณา อโศกสิน เป็นต้น

4. หนังสือที่ไม่เป็นที่นิยมเลย หรือนิยมน้อย ได้แก่หนังสือหมวดหมู่อะไรบ้าง ยกตัวอย่าง

หนังสือที่ไม่เป็นที่นิยมเลยคงไม่มี เพราะห้องสมุดจัดหาหนังสือตามที่อาจารย์เสนอแนะ หรือเลือกจากบริษัทห้างร้านที่เป็นร้านหนังสือชั้นนำ มีเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดหา เช่น เป็นหนังสือดีมีประโยชน์ ได้รับรางวัล สามารถนำมาอ้างอิงได้ ผู้เขียนน่าเชื่อถือ เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ไม่เป็นหนังสือต้องห้าม ไม่เป็นหนังสือลามก อนาจาร เป็นต้น

หมวดที่ได้รับความนิยมน้อย พิจารณาจากสถิติการใช้ ได้แก่หมวด 200 ศาสนา อาจเป็นเพราะผู้ใช้ส่วนใหญ่ยังเป็นวัยรุ่น ยังไม่เข้าถึงธรรม เลยให้ความสนใจที่จะอ่านน้อยหรือคิดว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะสนใจศาสนาตอนนี้ ด้วยยังมีเรื่องอื่นที่น่าสนใจมากกว่า

5. หนังสือที่ไม่เคยถูกหยิบอ่านเลยมีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด หนังสือที่ไม่เคยถูกหยิบอ่านเลยกับหนังสือที่หมุนเวียนสม่ำเสมอ อะไรมีมากกว่ากัน

หนังสือที่ไม่เคยมีผู้หยิบอ่านเลยน่าจะมีบ้างเพราะห้องสมุดมีหนังสือเป็นจำนวนมาก หนังสือบางเล่มเมื่อเวลาผ่านไป ข้อมูลในหนังสือเป็นข้อมูลเก่าเลยไม่ถูกหยิบใช้ หนังสือที่ไม่มีสถิติการยืมอาจมีผู้หยิบใช้ภายในห้องสมุดก็ได้ หนังสือที่มีการหมุนเวียนสม่ำเสมอมีมากกว่าหนังสือที่ไม่เคยถูกหยิบใช้ เพราะจำนวนหนังสือต่อหัวนักศึกษายังต่ำอยู่ และหนังสือที่จัดหามาให้บริการส่วนใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การค้นคว้า และเพื่อการอ้างอิง

หนังสือที่ไม่เคยถูกหยิบอ่าน ถ้าจะมีก็จะเป็นหนังสือที่เป็นภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษามาเลย์ อักษรโรมัน

6. สถิติการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณของนักศึกษา บุคลากร และบุคคลภายนอก มีมากน้อยเพียงใด

จากสถิติการใช้ห้องสมุด ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2543 มีผู้เข้าใช้ห้องสมุด 19,223 คน ในจำนวนนี้เป็นบุคคลภายนอก 209 คน

โดยเฉลี่ยช่วงเปิดภาคเรียนมีผู้เข้ามาใช้บริการเดือนละ 18,000 - 19,000 คน

7. ห้องสมุดพอใจกับการเข้าไปใช้บริการของนักศึกษา และหรืออื่น ๆ หรือไม่เพียงใด

จากสถิติในข้อ 6 ดูตัวเลขก็น่าพอใจระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะผู้เข้าใช้ห้องสมุดไม่ได้เข้าใช้บริการหรือค้นหาหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงเข้าไปเพื่อประชุม (สำนักหอสมุด มีห้องประชุมใหญ่ จุได้ 150-200 คน) หรือเข้าไปเรียนที่จัดเป็นกลุ่มใหญ่ (ศึกษาทั่วไป)

เมื่อทางห้องสมุดเปิดให้บริการสืบค้นข้อมูลทางออนไลน์เต็มรูปแบบ และมีประสิทธิภาพมากกว่าปัจจุบัน ก็หวังว่าสถิติการเข้าใช้บริการอาจเพิ่มขึ้น ไม่เฉพาะแค่ปริมาณแต่ด้านคุณภาพด้วย คือ สนองตอบและตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด การสืบค้นในปัจจุบันยังไม่ถึงกับรอคิว การให้บริการก็พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วยหลักบริการด้วยใจ - service mind เราพยายามให้บริการโดยคติ "ไม่มีโคล่า เอาแฟนต้าแทนได้ไหม" คือผู้ใช้บริการไม่ควรพบกับความว่างเปล่า ควรได้อะไรกลับไปบ้าง

8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณใช้งบประมาณเพื่อการบริหารจัดการต่อปีจำนวนเท่าใด เป็นค่าหนังสือเท่าใด เปรียบเทียบกับผู้ใช้แล้วคุ้มค่าหรือไม่

ตารางของงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2542-2543 เฉพาะงานบริการห้องสมุดและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นดังนี้

	2542	2543
งบประมาณแผ่นดิน	7,451,000	7,350,900
งบประมาณรายได้	1,735,958	1,429,915
รวม	9,186,958	8,780,815
ร้อยละของงบประมาณทั้งหมด	3.33	2.65

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรยังต่ำกว่ามาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดอยู่มาก ตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน ควรได้ร้อยละ 8 ของงบทั้งหมด สำหรับมหาวิทยาลัยเล็ก ๆ ความจำเป็นด้านอื่นยังมีอยู่มาก

งบประมาณแผ่นดินปี 2543 เป็นค่าหนังสือและวารสาร 3,120,800 บาท เมื่อเทียบกับเงินเดือนและค่าจ้างประจำ 2,247,600 บาท แล้ว นับว่ายังใช้ได้ คืองบลงทุนสูงกว่างบดำเนินการในอัตรา 3:2 ดีกว่าในหลายสถาบันที่สัดส่วนงบดำเนินการสูงกว่างบลงทุนหลายเท่า

ต่อคำถามที่ว่าเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับผู้ใช้แล้วคุ้มค่าหรือไม่ คำตอบที่ไม่ต้องคิดมาก คือ เกินคุ้ม เรายังลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมความรู้ (Knowledge Industry) เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์น้อยไป เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณที่ใช้เพื่อโรคเอดส์ หรือป้องกันปราบปราม ฟื้นฟู บำบัดผู้ติดยาเสพย์ติด แล้วเราลงทุนเพื่อสมองหรือสติปัญญาของชาตินิดเดียว แต่ใช้ไปในทางแก้ปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อม ป้องกันประเทศ ฯลฯ ในสัดส่วนที่เทียบกันไม่ติด

9. ห้องสมุดมีวิธีการเชิญชวน/ชักจูงให้เยาวชนอ่านหนังสือหรือไม่ ได้ผลหรือไม่

ห้องสมุดเชิญชวนให้เยาวชนอ่านหนังสือโดยการประชาสัมพันธ์ มีป้ายประกาศบอกบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด มีนิทรรศการหนังสือใหม่ประจำสัปดาห์ และทางห้องสมุดได้แยกประเภทหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะกับเยาวชนไว้ต่างหาก คิดว่าได้ผลบ้าง เพราะบรรดาลูก ๆ ของอาจารย์และบุคลากรมาใช้บริการหนังสือสำหรับเยาวชนพอสมควร

ถ้าเลยจากเยาวชนเป็นวัยรุ่น การอ่านของกลุ่มนี้น่าจะน้อยไป อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีหรือสื่ออื่นแย่งเวลาไปมาก อีกอย่างหนึ่งเป็นเรื่องของวัฒนธรรม มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าวัฒนธรรมของไทยเราไม่ใช่วัฒนธรรมการอ่าน แต่เป็น วัฒนธรรมการฟังและการดู (ชม) สถาบันครอบครัวให้ความสำคัญกับสื่อสิ่งพิมพ์ (ไม่รวมหนังสือพิมพ์) น้อยไป เมื่อพิมพ์หนังสือน้อย ราคาก็ต้องสูง เมื่อราคาสูงก็มีผู้ซื้อน้อย ดังนั้นต้องมีผู้อ่านที่มากพอและราคาหนังสือต้องไม่สูงเกินไป จึงจะสร้างวัฒนธรรมการอ่านขึ้นมาได้

10. ช่วยแนะนำหนังสือที่น่าอ่าน 10 เล่ม และข้อเสนอแนะที่ห้องสมุดอยากบอกแก่ผู้ฟัง (อ่าน)

จากสารานุกรมหนังสือ ดี 100 เล่ม ที่คนไทยควรอ่าน เป็นหนังสือที่พิมพ์ขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2508-2519 ขอยกตัวอย่างมาเพียง 10 ชื่อ คือ

1. ปีศาจ ของ เสนีย์ เสาวพงศ์
2. สี่แผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
3. แลไปข้างหน้า ของ ศรีบูรพา
4. ลูกอีกสาน ของ คำพูน บุญทวี

5. คนบนต้นไม้ ของ นิคม รายวา
6. ขบวนการแก้จน ของ ประยูร จรรยาวงศ์
7. พุทธธรรม ของ พระธรรมปิฎก
8. อิทปัจจยตา ของ พุทธทาสภิกขุ
9. ภาษากฎหมายไทย ของ ธานินทร์ กรัยวิเชียร
10. ประวัติศาตร์ไทยสมัย 2325-2453 ด้านสังคม ของ ชัย เรืองศิลป์

หนังสือ TOP TEN ขายดีของสำนักพิมพ์ดอกหญ้า (WWW.DOKYA.COM 17มีนาคม 2543) ได้มา 10 ชื่อเรื่อง ดังนี้

1. วิธีพูดภาษาอังกฤษเหมือนฝรั่ง ของ แอนดรูว์ บิ๊กส์
2. เราจะข้ามเวลามาพบกัน ของ มณฑานี ตันติสุข แปล
3. เม้าท์แตกลูกศิษย์เวร ของ อนุชิต มุรธาทิพย์
4. ธนินท์ เจียรวนนท์ ผู้เกรียงไกรในยุทธจักรนักธุรกิจ ของ ธนวัฒน์ ทรัพย์ไพบูลย์
5. รักเล่ห์เพทุบาย ของ พลอยชื่น
6. สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า คน ของ วินทร์ เลียววาริณ
7. สาวน้อยประแป้ง ของ สีสวลี
8. กว่าจะจบปริญญาก็สายเสียแล้ว ของ เปรมจิต แปล
9. ศิลปะการสร้างมิตรภาพ ของ นวลศิริ เปาโรหิตย์
10. เมืองไทยในสายตาผม (อีกแล้ว) ของ แอนดรูว์ บิกส์

ในทัศนะของผู้เขียน (คนที่หนึ่ง) หนังสือที่อยากแนะนำ อาจมากกว่า 10 เล่ม โดยยึดตามผู้ประพันธ์ หรือ ตามหมวดหมู่ก็ได้ ดังนี้

1. พระราชนิพนธ์ "พระมหาชนก" ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทั้งฉบับสมบูรณ์และฉบับการ์ตูน และพระราชนิพนธ์แปล "นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ" และ "ติโต"

2. พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเฉพาะชุดเสด็จฯ ต่างประเทศ อาทิ ย่ำแดนมังกร ชมช่อมาลตี สิงคโปร์สัญจร ไทยเที่ยวพม่า ทัศนะจากอินเดีย เบิ่งบ่ทันเบิ่งบ่หมด อนัมสยามมิตร เขมรสามยก มุ่งไกลในรอยทราย เป็นต้น พระราชนิพนธ์ชุดนี้มีกว่า 40 รายการ และแนะนำพระราชนิพนธ์แปลจากภาษาจีน เมฆเหินน้ำไหล และ หยกใสร่ายคำ

3. พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

4. ชุดวรรณคดี ตั้งแต่ ลิลิตพระลอ รามเกียรติ์ อิเหนา สามก๊ก พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน เป็นต้น

5. ชุดธรรมะ/ศาสนา ของท่าพุทธทาสภิกขุ พระธรรมปิฎก พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทะ) และพระนิพนธ์ชุดแสงส่องใจ ของ สมเด็จพระสังฆราชองค์ปัจจุบัน

6. หนังสือชุด ของ หลวงวิจิตรวาทการ เช่น กำลังใจ มหาบุรุษ วิชชา 8 ประการ เป็นต้น

7. หนังสือ ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เช่น สี่แผ่นดิน ห้วงมหรรณพ ไผ่แดง พม่าเสียเมือง เป็นต้น

8. หนังสือชุด ของ เสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป เช่น กามนิต ลัทธิของเพื่อน หิโตปเทศ เป็นต้น

9. หนังสือหลายเล่ม ของ ส. ศิวรักษ์

10. หนังสือหลายเล่ม ของ นายแพทย์ประเวศ วะสี

ที่ยกมา 10 รายการนี้ เป็นความเห็น ความชอบส่วนตัวอยู่มาก ผู้อ่านแต่ละท่านอาจมีชุดชอบ หรือติดตามอ่านงานของนักเขียนบางคนอยู่ ซึ่งเกณฑ์ความชอบของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

สุดท้ายที่อยากฝากผู้ฟัง (ผู้อ่าน) คือ กระแสพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพฯ ในพิธีเปิดการประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคม และสถาบันห้องสมุด หรือ IFLA 99 และ นิทรรศการบรรณารักษ์นานาชาติครั้งที่ 65 ซึ่งจัดขึ้นโดย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2542 ความตอนหนึ่งว่า

"ข้าพเจ้าเชื่อว่าเอกสารลายลักษณ์เป็นเครื่องมือที่ดีที่สุด ในการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี และความรู้สึกทั้งมวลของมนุษยชาติมาแต่อดีตกาลตราบจนบัดนี้ แม้ในปัจจุบันเราจะมีวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนต์ วีดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง ซีดีรอม อินเตอร์เน็ต และฐานข้อมูลรูปแบบอื่น ๆ แต่หนังสือก็ยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่มนุษย์ ยังคงเป็นอาหารปัญญาอันวิเศษสุด เพราะราคาย่อมเยา พกไปได้สะดวก ทั้งอ่านได้ทุกสถาณการณ์" และ

"การรณรงค์เพื่อการอ่านออกเขียนได้ยังเป็นภารกิจสำคัญในหลายประเทศในโลกเพราะเมื่อคนอ่านออกเขียนได้ก็จะมีความรู้ สามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ การอ่านหนังสือจะช่วยให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสและสิทธิเท่าเทียมกัน ห้องสมุดจึงเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการรณรงค์นี้...จุดมุ่งหมายของการให้ความรู้ และข้อมูลสารสนเทศนั้นควรเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมนั่นก็คือเพื่อสันติภาพ ความก้าวหน้า ความเข้าใจอันดี ความเคารพนับถือ ความร่วมมือ และ ความเกื้อกูลกัน"